

IRÁNYTŰ INTÉZET

**Az Iránytű Intézet 2013. áprilisi közvélemény-kutatásának
eredményei I.**

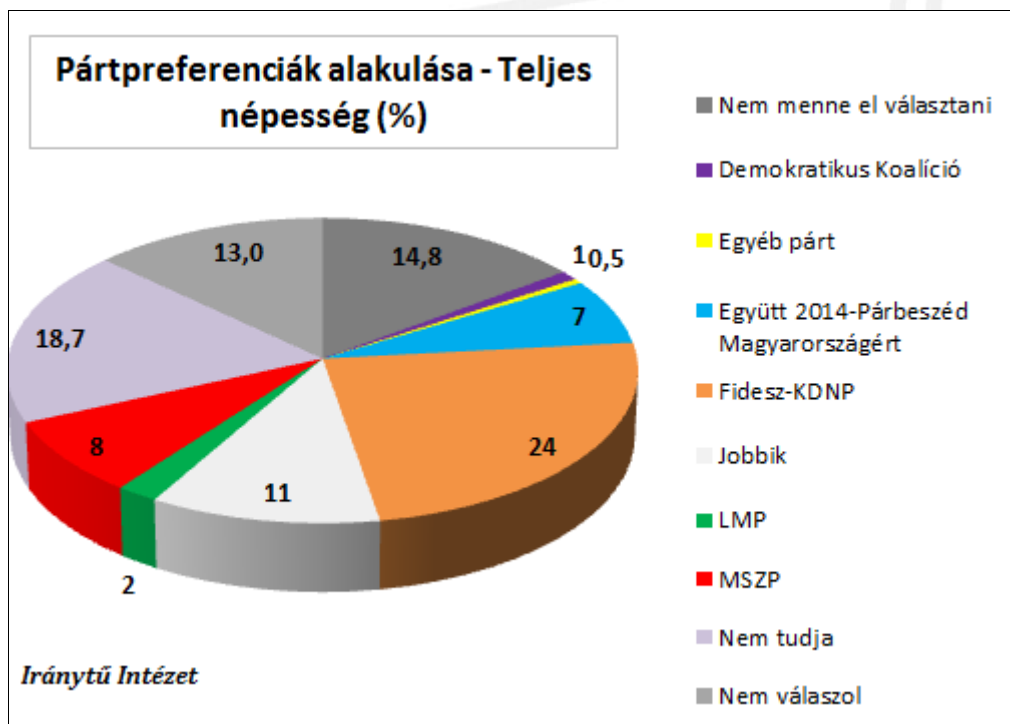

Az Iránytű Intézet két elemzésben publikálja 2013. tavaszi közvélemény-kutatásának eredményeit. Első elemzésünkben a pártpreferenciák alakulása mellett az IKB-index (Iránytű közéleti barométer) összetevőiről, valamint a demokrácia és jogállamiság tematikába tartozó egyes kérdéskörökről adunk számot. Kutatásunk országos, 1000 fős reprezentatív mintára épült, a feldolgozott adatok megyei és regionális népességeloszlás, településtípus és településméret szerinti népességeloszlás, nemi és korösszetétel, valamint iskolázottság szerint tükrözik a 18 év feletti magyar lakosság véleményét (3,2%-os hibahatárral). A telefonos megkeresések április 10. és 25. között zajlottak.

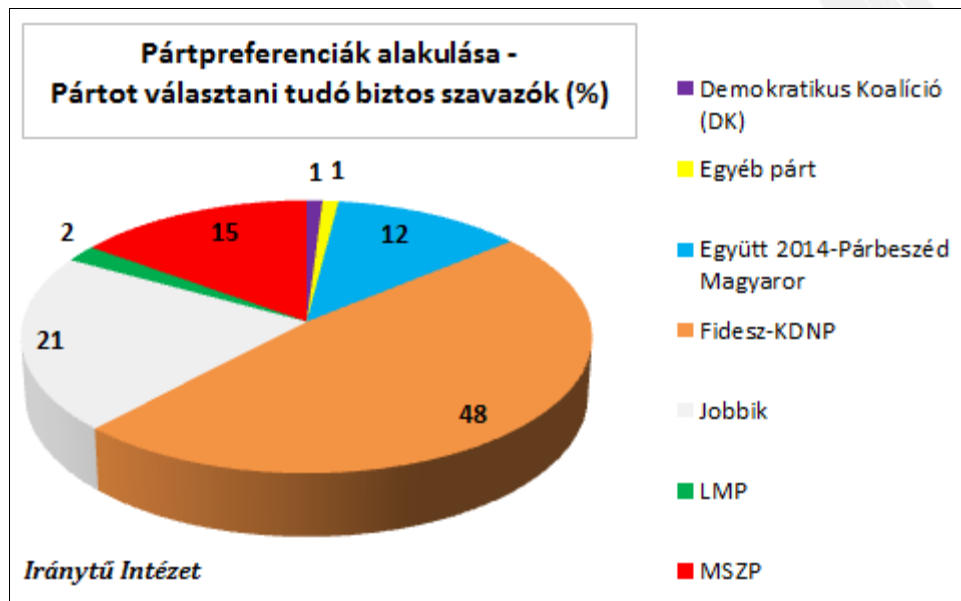
Pártpreferenciák alakulása

A „Ha jövő vasárnap országgyűlési választások lennének, Ön melyik pártra szavazna?” kérdésre adott válaszok megoszlása a következőképpen alakult:

A teljes népességben továbbra is őrzi magabiztos előnyét a Fidesz-KDNP (24%). Az ellenzéki oldalon az MSZP és az Együtt 2014 – Párbeszéd Magyarországért Választási Szövetség közel azonos támogatottsággal bír, azonban e két baloldali formáció együttes támogatottsága is messze elmarad a kormánypártokétól. Az ellenzéki oldalon – a formálódó baloldali platformot figyelmen kívül hagyva – relatív többséget tudhat maga mögött a Jobbik (11%-os támogatottsági mutatóval). Továbbra is magas azon választók száma, akik nem vennének részt egy jövő vasárnapi voksoláson (14,8%), illetve akik az ún. bizonytalanok közé sorolhatók („nem tudja”: 18,7%), de nem hagyhatók figyelmen kívül a válaszadást megtagadók csoportja sem (14,8%).

A pártot választani tudó biztos szavazók között is szignifikáns a Fidesz-KDNP előnye. Ebben a körben a válaszadók 48%-a támogatná a kormánypártokat, míg az ellenzéki oldalon – ha külön-külön vizsgáljuk az egyes szereplőket – a Jobbik örvend vezető pozíciónak (21%-os támogatottsággal), majd a szocialisták következnek 15%-kal. Az Együtt 2014 – Párbeszéd Magyarországért Választási Szövetség 12%-kal szorosan az MSZP nyomában van, a Lehet Más a Politika 2%-os támogatottsággal rendelkezik. A Gyurcsány Ferenc volt kormányfő vezette Demokratikus Koalíció jelenleg 1%-on áll, s ugyancsak 1%-ra tehető azon pártot választani tudó biztos szavazók köre, akik a felsoroltakon túl, egyéb pártot nevezett meg.

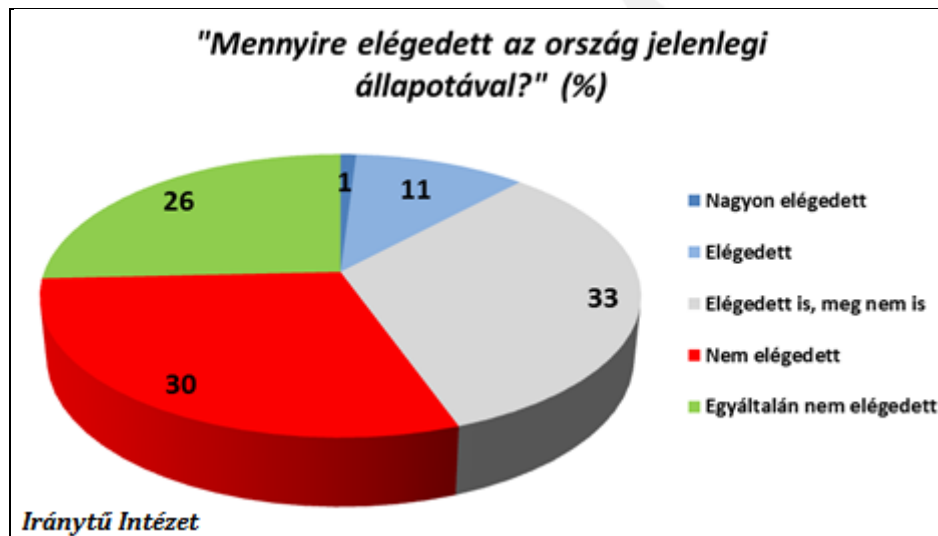

Elégedettségi mutatók

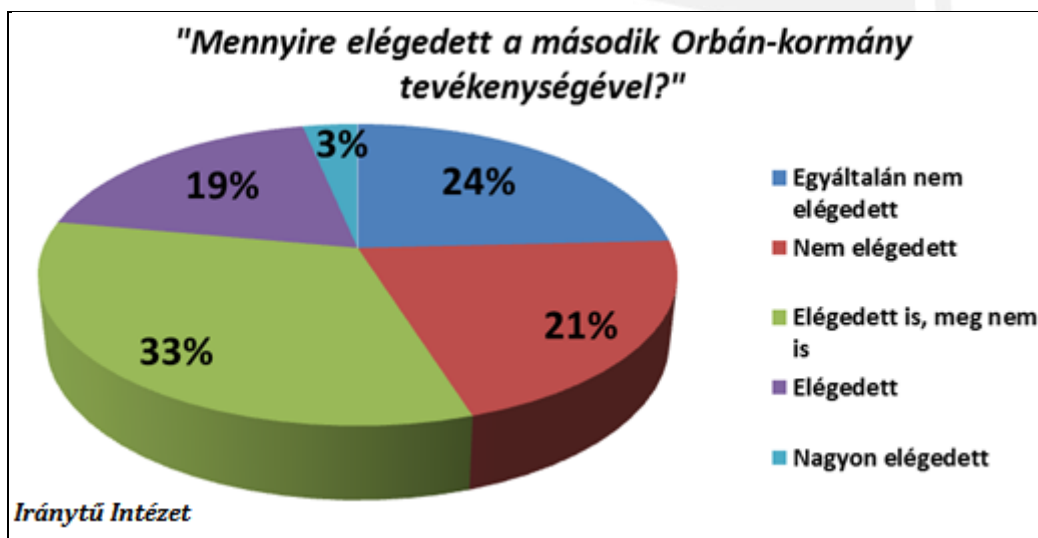
Kutatásunkban ezúttal is fel kívántuk mérni a választópolgárok politikai és gazdasági közérzetét, a kormány teljesítményének lakossági megítélését. Az Iránytű Közéleti Barométer (IKB) segítségével ennek megfelelően ismét bemutatjuk az ország állapotát értékelő, általánosabb kérdés eredményeit, a második Orbán-kormány tevékenységének megítélését, valamint a háztartások megélhetési körülményeinek változásáról alkotott véleményeket. Az IKB-index 2012 májusában 33,4 ponton állt az általános elégedettséget tükrözni kívánó 100-as skálán, majd decemberre drasztikusan lecsökkent, jelezve a kormány teljesítményének és az ország helyzetének megítélésében történő értékítéletek negatív irányú változását. Az elégedettség áprilusra 35,6 pontra növekedett, megelőzve a májusi értéket, rámutatva a választópolgárok közérzetének pozitív irányú elmozdulására. Annak ellenére azonban, hogy pozitív változásról beszélünk, az ország helyzetének, valamint a kormány munkájának megítélése még ma is rendkívül negatív képet tükröz.

Az ország állapotával ugyanis a válaszadók abszolút többsége elégedetlen, mégpedig 30% „nem elégedett”, illetve 26% „egyáltalán nem elégedett” megoszlásban. A válaszadók harmada a köztes

„osztályozással” tud azonosulni, vagyis „elégedett is, meg nem is” a jelenlegi magyar helyzettel, míg csupán 11% „elégedett”, illetve 1% „nagyon elégedett”.

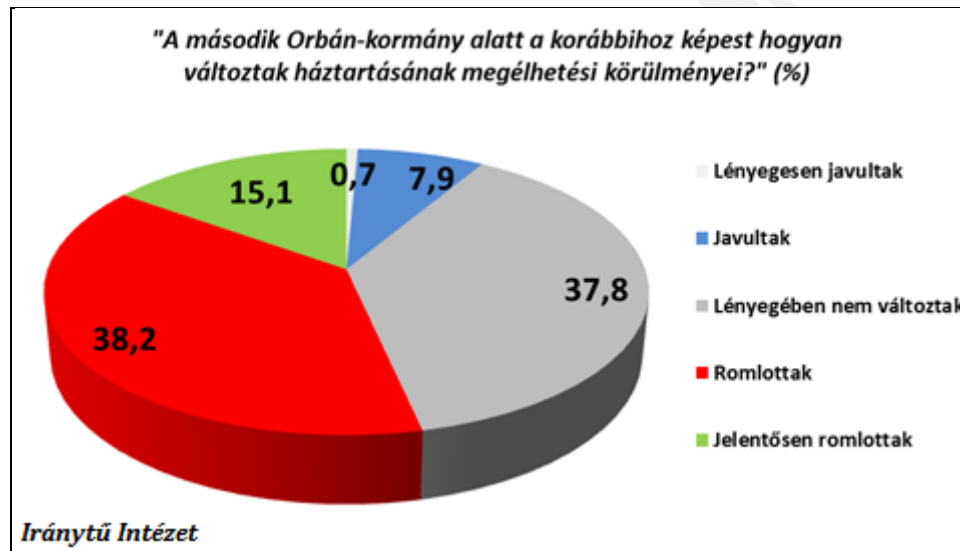

Kutatásunkban felmértük a kormány tevékenységének lakossági megítélését is. Az eredmények szerint a választókorú népesség 45%-a elégedetlen a második Orbán-kormány teljesítményével, és ezen belül is valamivel több az „egyáltalán nem elégedett” választ adók aránya. A válaszadók mintegy harmada emellett részben elégedett, részben nem, valamint összesen 22% elégedett (a kifejezetten elégedettek aránya csupán 3%). A kormány teljesítményének megítélése három hónap alatt némileg javult, az elégedettek aránya a decemberi 13%-ról növekedett 21%-ra, az egyáltalán nem elégedettek aránya 10 százalékpontot, míg a nem elégedetteké 2 százalékpontot esett. E tendencia mögött valószínűleg javarészt a kormány által meghirdetett és életbe léptetett jóléti intézkedések állnak, köztük is legfőképp a társadalom széles rétegeiben nagy népszerűségnek örvendő rezsicsökkentési program.

A háztartások megélhetési körülményeinek megítélésében is jelentős változások figyelhetők meg. A válaszadók többsége, 53,3%-a úgy véli, romlottak vagy jelentősen romlottak megélhetési körülményei, ami 11,7 százalékpontos csökkenést mutat a decemberi kutatásunkban mért

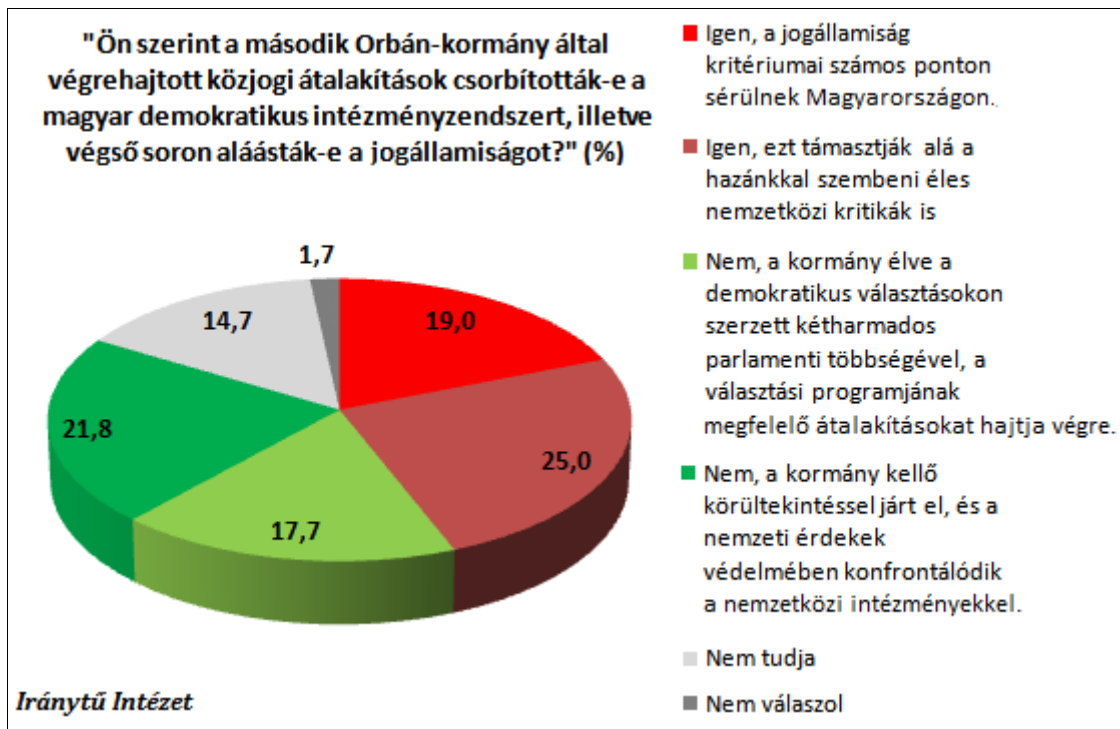
eredményekhez képest. Az emberek 37,8%-a úgy ítéli meg, hogy e területen nem tapasztaltak lényeges változást, mely arányszám – a korábbi felmérésünk adataihoz képest – szintén növekedést mutat, majd 8 százalékpontnyit. Javulást csupán 8,6% tapasztalt, mely az összképhez viszonyítva még a decemberi 4% fényében is igen alacsony aránynak mondható.

A jogállamiság kritériumainak teljesülése és a demokrácia állapota Magyarországon

Közvélemény-kutatásunk során felmértük, hogy a választópolgárok hogyan vélekednek arról a – főként baloldali-liberális körökben – gyakran hangoztatott vádról, miszerint Magyarországon a második Orbán-kormány szisztematikusan építi le a jogállamiságot, illetve hogy a magyar társadalomban az utóbbi időszakban aggasztóan megnövekedett az előítéletesség. Ehhez a tematikához kapcsolódóan három kérdést tettünk fel, melyek alkalmasak lehetnek az ez irányba mutató választói attitűdök és vélekedések feltérképezésére.

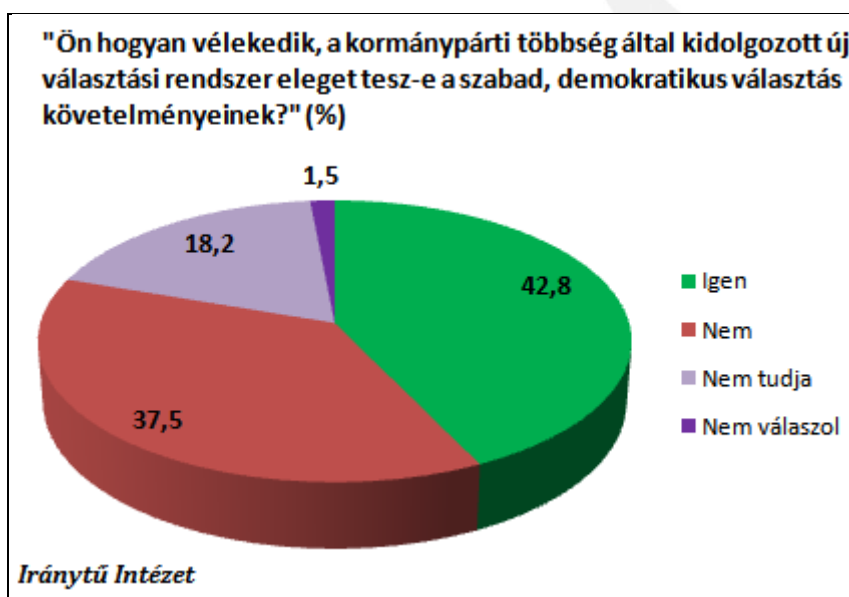
Az első kérdés így hangzott: „Ön szerint a második Orbán-kormány által végrehajtott közjogi átalakítások csorbították-e a magyar demokratikus intézményrendszert, illetve végső soron aláásták-e a jogállamiságot?” A válaszok megoszlását (a felkínált válaszpanelekkel együtt) a következő diagram szemlélteti:

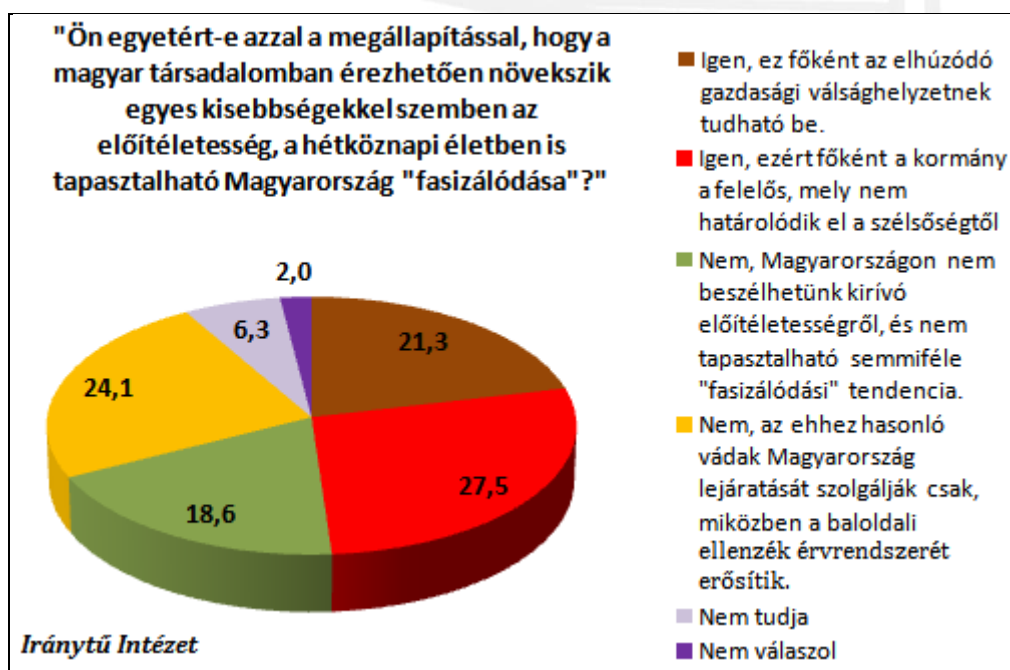
A felkínált válaszpanelek két pozitív és két negatív opciót biztosítottak a válaszadók számára, melyek közül az egyik inkább objektív-belpolitikai, míg a másik reflexív-külpolitikai dimenziót jelenít meg. Azon válaszadók együttes aránya, akik veszélyben látják a jogállamiságot és a demokratikus intézményrendszer megfelelő működését Magyarországon (tehát a két „igen”-panelt megjelölők összesített aránya) 44%-ot tesz ki, míg a „nem” válaszlehetőségek együttes arányszáma 39,5%-ot. Látható az is, hogy a nemzetközi plénumról érkező kritikák, illetve a nemzeti érdekek és nemzeti szuverenitás nemzetközi térben való védelmezése hangsúlyosabbnak bizonyult a válaszadók szemében, mint az alternatív opciók. Viszonylag széles, 14,7% volt azon megkérdezettek aránya, akik nem tudtak állást foglalni e kérdésben, további 1,7% pedig nem kívánt válaszolni. Érdekes, hogy a kormánypártokat támogatók 11%-a (a két „igen” lehetőség megoszlása az ábrán szereplő sorrendnek megfelelően: 5%+6%) szerint is sérültek a jogállami keretek a jelenlegi kormány regnálása alatt, a Fidesz-KDNP-t preferálók további 11%-a pedig nem tudott állást foglalni a kérdésben.

Mivel a demokrácia működése, minősége szempontjából megkerülhetetlen kérdés a választások tisztasága, szabadsága (valamint az ezekbe vetett állampolgári hit), s mivel a választási eljárásról szóló törvény elhúzódó „agóniája” ismét okot szolgáltatott rá, szintén érdemesnek tartottuk feltenni a kérdést: „Ön hogyan vélekedik, a kormánypárti többség által kidolgozott új választási rendszer eleget tesz-e a szabad, demokratikus választás követelményeinek?” Az alábbi ábrán látható, hogy a megkérdezettek között relatív többségben (42,8%) vannak azok, akik szerint az új szisztéma is megfelelő garanciát biztosít a szabad, demokratikus választások kritériumainak teljesüléséhez (s ezáltal legitimitást a választások nyomán a törvényhozásban többséget szerzett, s kormányt alakítani tudó politikai pártoknak). Nem téveszthető azonban szem elől,

hogy a másként vélekedők (a „nem” mellett állást foglalók) aránya is kiugróan magas, 37,5%-ot tesz ki, s az sem, hogy a megkérdezettek majdnem ötöde nem tudott, vagy nem kívánt válaszolni e kérdésre.

E témakört végezetül egy kissé provokatív, bár újra és újra felszínre kerülő kérdéssel zárjuk, nevezetesen a sokak által vizionált „növekvő előítéletességgel”, illetve „fasizálódási tendenciával”. A feltett kérdés a következőképpen hangzott: „Ön egyetért-e azzal a megállapítással, hogy a magyar társadalomban érezhetően növekszik egyes kisebbségekkel szemben az előítéletesség, a hétköznapi életben is tapasztalható Magyarország "fasizálódása"?” A kapott eredményeket – a vonatkozó válaszpanelek tükrében – a következő diagram szemlélteti:

Az ábrán jól látható, hogy meglehetősen megoszlanak a vélemények, bár a diffúz kép ellenére relatív többségben, összesen 48,8%-nyian vannak azok a válaszadók, akik szerint létező tendenciáról kell beszélnünk, míg az ezt tagadók összesített számaránya 42,7%. A megkérdezettek 6,3%-a nem tudott állást foglalni a kérdésben, további 2%-uk, pedig nem kívánt.

Kutatásunk további témaköreit következő elemzésünkben publikáljuk.

E-mail: info@iranytuintezet.hu

Honlap: www.iranytuintezet.hu

Blog: www.iranytuintezet.blog.hu

www.facebook.com/iranytuintezet

Telefon: +36-1-700-0760

Fax: +36-1-700-0770